

vredno, vsaj je naša žita niti nimajo. A one drobne niti, katere cvetno listje obdaja, katere imajo na svojih vršičkih majhne bunčice in ki jih imenujemo prašnike in potem oni del, ki stoji v dnu cvetja in katerega imenujemo pestič, to so cvetni deli, ki imajo stvorjati sad in seme. (Dalje prih.)

Na semenski postaji K. Rambouska

v Zborovu na Českem (pošta: Ledenice)

je na prodaj najboljšo garantirano seme za spomlad, kakor jaro žito in krompir. Seme oddaja se le v plombiranih vrečah.

Semena jarega žita so sledeča: Zborovska rž, rž obrovka, ječmen „Oregon“, ječmen švedski „Hudigswall“, zborovski oves zgodnji, oves švedski z Umey, ameriški oves „Milton“, obrovski oves „Ligovo“ pozni.

Krompirjeve sorte so sledeče: Zborovski zgodnji, Oneida novi zgodnji, cesarski najboljši, rožnik modri-
nov, novina, posebni zgodnji, Extra Early Vermont, posebno zgodnji, Early Mayflower, posebno zgodnji, Early Callao, posebno zgodnji, rožnik sneženi, Darling, novi, redno zgodnji, šolmaster pozni, Aurora pozni, Hertha, Richterjev imperator pozni, Andersen pozni

Cene so jako nizke. Ako kupec vzame celi vagon, ali pa ako naročijo kmetijske podružnice skupaj, postaja naredi ceno še izvanredno nizko. Cenike dopošle postaja na zahtevo franko.

Gospodarske izkušnje.

Pokončavanje plevela travniškega.

Mnogo plevela, to je slabih rastlin, zaredi se tudi na travnike. Vsled tega je dobljena krma slaba ali celo škodljiva. Take plevelne rastline dušijo dobre trave, izpivajo zemljo in zaslužijo toraj, da jih pokončavamo, kolikor le moremo. To se vrši na marsikakošen način. Prvč je dobra gnajtev. Ta vživi in ukrepi dobre rastline, da hitro rastejo in slabe dušijo. Najbolje tako odpravimo meh. Gnojila pa so: če hlevnega gnoja nekaj razgrnemo, da ga dež in sneg opere, pušto slamo pa zatem z grabljami s travnika potegnemo, dalje če na travnik trosimo žgano apno, pepel, dobro sprnjeti hmelj.

Pomaga tudi večkratna prav rana košnja. Ta zabrani, da plevelna rastlina ne zareja semen. Svetovati je to zlasti proti enoletnim plevelnim rastlinam, zlasti proti zlatici, petelinčkovim grebencem itd, kajti one rastline zarejajo se najbolj po semenih.

Kjer je zemlja mehka, ondi kaže plevel z močnimi koreni naravnost izpodbadati ali pipati, na pr. podlesk, osat itd. Kedar močvirje posušimo, odpravimo: šar, sitje ali ločje itd. Če še ob enem dobro drenažo potegnemo, zaredijo se kmalu same koristne rastline. Ako še marljivo navažamo dobre zemlje, jo posejavamo s semenom koristnih rastlin, tedaj pa moremo travnik dobiti, kateri nam bode na veselje in korist. Travniku odpraviti slabe rastline kakor na mah pa je najboljše sredstvo, če ga izorjemo, potem dobro pognojimo in eno leto z okopavnimi sadeži zasadimo. Zatam lahko med oves ali ječmen vsejamo detelje in travnega semena. Tako dobimo pomlajen travnik.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Seja glavnega odbora dne 7. marca 1886.

Namesto bolnega družbenega predsednika predseduje seji gosp. družbini podpredsednik Jos. Fr. Seunig, navzoči so pa odborniki gg. Detela, Goll, Jerič, Kastelic, Murnik, Robič, Witschl in tajnik g. G. Pirc.

Glavni odbor izrazi svoje sočutje o smrti soodbornika in dolgoletnega družbenega blagajnika gosp. Brusa, ter sklene to tudi pismeno izraziti vdovi gospej Brusovi.

Občni zbor sklical se bode dne 26. maja t. l. Vspored ima sestaviti odsek za splošne reči ter v prihodnji seji glavnemu odboru predložiti. Tajniku se pa naroči uže sedaj podružnicam naznaniti dan občnega zbora, ter jih opozoriti na njih pravice in dolžnosti glede zbora.

Glavni odbor sklene izdati tiskano poročilo s slovenskim in nemškim berilom o administraciji družbenega poskuševalnega vrta, oziroma družbene sadne drevesnice za l. 1886. Ravno tako se imajo tudi tiskati računi in proračuni, koje se bode predložilo občenemu zboru.

Tajnik Gustav Pirc poroča, da se mu je povedalo pri občnem zboru podružnice v Postojni, da so nekateri živinorejci prodali goved, ki je bila na razstavi v Postojni 10. oktobra l. l. premirana; vsled tega je on takoj uradno poizvedel pri posameznih županstvih imena onih živinorejcev ter predlaga premijo takoj nazaj tirjati ter jo porabiti na goveji razstavi v Postojni dne 10. marca t. l. Tajnikov predlog se odobri.

Tajnikov nasvèt, zastarele in nerabljive tiskovine prodati in z dobljenim denarjem družbeno knjižnico vrediti, se odobri in tajniku izvršitev naroči.

Tajnik poroča: Pri občnem zboru podružnice v Postojni, pri kateri je bil on pričujoč, izrazile so se zastran goveje razstave, ki ima biti to spomlad v Postojni, sledeče želje: Razstava naj bode 10. maja t. l., v razsojevalno komisijo naj pošljejo po enega uda one tri podružnice, katere niso bile zastopane v zadnji presojevalni komisiji in zaradi manjšega števila premij, naj se premije nikar ne delé v one za čisto goved in v one za križano goved. Glavni odbor se strinja s željami podružničnimi ter hoče tudi te želje pri vis. c. k. kmetijskem ministerstvu podpirati.

Z ozirom na poziv v 2. številu „Kmetovalca“ in v 1. številu „Novic“ zaradi naprave ameriške sadne sušilnice, oglasilo se je 6 sadjarjev, ki so pripravljeni, tako sušilnico narediti, ako dobodo državno premijo. Glavni odbor je pretehtevaje vse razloge odločil, državno premijo v znesku 100 gold. dati gosp. Al. Dermelju v Boštanju, ako napravi ameriško sadno sušilnico pod pogoji, kakor so zaznačeni v gori imenovanem pozivu.

Tajnik poroča, da je iz sadjarske subvencije za lansko leto še preostanka 80 gold. ter da je on na kmetijsko ministerstvo naredil vlogo, da naj ono dovolj ta denar porabiti za nakup vrtnarskega orodja, ki se ima razdeliti med ljudske učitelje, ki se dejansko pečajo s sadjerejo. Poročilo vzame se na znanje.

Visoko c. k. ministerstvo odobri račun o subvenciji za ovčarstvo, kar glavni odbor na znanje vzame.

Tajnik poroča, da je visoka c. kr. deželna vlada poslala dve nemški knjigi, ki razpravljata obdelovanje šolskega vrta, ob enem je pa tudi poslala statistiko šolskih vrtov na Spodnjem Avstrijskem. Glavni odbor sprejme to poročilo na znanje, kakor tudi drugo poro-

čilo, da je vse potrebno uže storjeno, da dobimo enako statistiko za Kranjsko.

Dopis vlade o nakupu privatnih žebcev pri posameznih konjerejih na deželi naroči glavni odbor tajništvu podružnicam prijaviti.

Glavni odbor naroči tajniku odgovoriti na spis g. Ogulina zastran izgojevanja ameriških trt in to v smislu posvetovanj deželne trtno-ušne komisije.

Prošnjo neke občine, da bi se ji plemenski bik prepustil za polovico cene, odda se s priporočilom visokemu c. k. kmetijskemu ministerstvu.

Novim udom družbe imenuje glavni odbor sledeče gospode:

Dimnik Jakob, národní učitelj v Postojni.

Burger Anton, posestnika sin v Postojni.

Burger Alojzij, gostilničar v Postojni.

Kraigher Jurij, posestnika sin v Postojni.

Likar Henrik, národní učitelj v Godoviču.

Rudolf Janez, posestnik v Godoviču.

Ruski lan

je došel; kdor si ga je naročil, naj pride hitro po-nj v pisarno c. k. kmetijske družbe. — Cena mu je letos 16 gold. 27 kr. za hektoliter ali pa 5 gld. za stari mernik.

Govor poslanca dr. Poklukarja

o peticiji kranjskega obrtnega društva gledé obrtnega delovanja v prisilni delalnici.

v kranjskem deželnem zboru.

Slavni zbor! Gospodarskemu odseku izročila se je v poročanje prošnja kranjskega obrtnega društva, katera zadeva urejenje obrtnega dela v prisilni delalnici in v kateri se stavi prošnja:

„Visoki deželni zbor kranjski blagovoli naj zaradi nujnosti sprejem obrtnega dela v deželni prisilni delalnici takoj omejiti, posebno pa naj se odpravi način izdelovanja za upravne stroške.

Prej ko mogoče skliče naj se pa enketa, h kateri naj se povabijo tukajšnji rokodelci in zemljišni posestniki v posvetovanje, s čim bode pečati prisiljence, da ne bodo vsi zli nasledki tacihi zavodov ostajali edino le na ramenah poštenih rokodelcev.

Usojamo se pa uže sedaj izreči svoje mnenje, da bi bilo intenzivno pečanje prisiljencev s poljedelstvom mnogo bolj v občno korist gotovo pa toliko, kakor je pečanje z rokodelstvom v občno škodo.“

Ker se v obče ne dá tajiti, da je vprašanje, s čim se pečajo prisiljenci, kakošno delo se daje prisiljencem in drugim kaznilcem, gotovo velike važnosti za one obrtniške kroge, ki si imajo svoj živež služiti z delom, z rokami, zato je tudi gospodarski odsek, kolikor bilo je v tem kratkem času in poleg drugih nujnih posel mogoče, se prav obširno pečal s to prošnjo, kajti ne dá se tajiti, da je ta konkurenca v škodo tukajšnjim rokodelcem in da je želeli, da bi se prisiljenci pečali, ako je mogoče to v obče, sploh z delom, katero bi malo škode prizadevalo tukajšnjim obrtnikom. V ta namen je bil gospodarski odsek namenjen poleg tega, da izvé od upravnštva prisilne delalnice razmere, s čim se pečajo prisiljenci in kako je delovanje posebno one vrste rokodelcev, katero je po vloženi prošnji na

škodo tukajšnjih rokodelcev. Poleg tega je hotel te razmere poizvedeti tudi iz krogov tukajšnjih rokodelcev, toda čas mu ni dopustil, da bi bil rešil tudi drugo polovico svojega dela in tako je prošnja danes le deloma na drobno pojasnena, namreč samo od strani upravnštva prisilne delalnice.

Upravnštvo prisilne delalnice poslalo je neko oceno oziroma popis razmer v prisilni delalnici, iz katere bom podal kratek posnetek zato, ker je precej zanimiv, ker si prizadeva dokazati tudi nasprotno stran, namreč ono, koliko tukajšnjim ljubljanskim rokodelskim oziroma trgovskim krogom koristi to, da je prisilna delavnica tukaj v bližini Ljubljane in sklicevaje se na instrukcijo svojo trdi vodstvo, da bi ne bilo mogoče ravnati drugače.

Dalje popisuje poročilo, s kakošnim delom se pečajo prisiljenci in koliko z delom one vrste obrtnikov, o katerem govori ravno prošnja tukajšnjega obrtniškega društva.

Posebno gledé tega, koliko koristi dohaja ljubljanskim in obrtnijskim krogom, navaja poročilo sledeče: da prisilna delavnica dá zaslužka onim obrtnikom, ki se pečajo s knjigotiskom, na leto okroglih 100 gold.; na dalje dobi dimnikar 90 gold., frizér 100 gold., krznar 35 gold. 90 kr., pilar 59 gold. 97 kr., dalje nožar 13 gold. 5 kr., ključar 33 gld. 54 kr., klepar 37 gld. 86 kr.

Dalje je še dolga vrsta, med katerimi je omenjati posebno onih obrtnikov, kateri priskrbujejo in dajejo živež za prisiljence.

Tu znaša svota za kruh	6291 gold. 25 kr.
za meso	3188 " 1 "
in še dalje za meso	424 " 42 "
za moko se plačuje	1722 " 15 "
za maslo, oziroma špeh	1401 " 12 "
za različno specerijsko blago	3218 " 73 "
za kramarsko blago	904 " 22 "
in še	518 " 67 "
dalje za drugo kramarsko blago še	436 " 70 "
za barvarska dela	114 " 86 "
za železnino itd.	326 " 22 "
potem še pridejo male svote po 19 in 17 gold., dalje 750 gold., steklarju	62 gold. 45 kr.
trgovcu z lesom	863 " 36 "
za usnje se plača tukajšnjim usnarjem	35 " — "
385 gold. 10 kr. in 7035 gold. 25 kr., sukarju se plača 863 gold. 49 kr., za vino, katero se tudi tukaj nakupuje, 1528 gold. 25 kr., tako, da se pokaže razun onih stvari, katere prodajajo kmetovalci ljubljanske okolice, oziroma ljubljanskega okraja in katere znašajo 1000 gld., skupni znesek za različne rokodelce in trgovce v Ljubljani 31.143 gold. 42 kr.	

To je prvi ugovor upravnštva prisilne delalnice, da, ako morebiti nekaterim vrstam obrtnikov ljubljanskih prizadeva nekoliko škode, je pa dolga vrsta drugih obrtnikov, katerim dá izdatnega zaslužka.

Kar se tiče opravi prisiljencev naših, kaže dotični razkaz upravnštva, da se peča s tkanjem 21 prisiljencev, za Češkota izdeluje škarnicelne 33 prisiljencev, za Czapa škatelce za užigalnice 30, s poljskim delom 40, slamo plete jih 20, držaje za dežnike izdeluje 8 ljudi in s čevljarstvom se peča 32 ljudi, od katerih pa 3 samo popravljajo čevlje za domače potrebe, od ostalih pa je samo 14 takih, ki so res za delo, vsi drugi pa samo deloma pomagajo in niso popolnem izučeni čevljarji. S krojaštvom se peča 26 prisiljencev, med temi ima delo za domače potrebe 5 in le 14 je takih, kateri so popolnem izučeni, katerim se kako delo v roke sme dati. Z mizarstvom se peča 7 prisiljencev, izmed katerih sta 2 taka, da hišne naprave delata in stavbinska mizarstva dela. Nadalje se ih peča 23 s tem, da ple-